

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia im. Karola Kurpińskiego

w Międzyrzeczu Podlaskim

Spis treści:

- I. Podstawa do opracowania programu.
- II. Definicje wychowania i profilaktyki.
- III. Podstawowe założenia programu wychowawczo-profilaktycznego.
- IV. Misja szkoły.
- V. Wzorzec absolwenta szkoły.
- VI. Cele działań wychowawczo-profilaktycznych w szkole.
- VII. Sposoby realizacji zadań.
- VIII. Ewaluacja programu wychowawczego szkoły.
- IX. Harmonogram działań na rok szkolny.

I. PODSTAWA PRAWNA DO OPRACOWANIA PROGRAMU:

- 1) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. 2017 poz.59 z późn. zm).
- 2) Rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2019 roku w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa artystycznego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, 1078, 1287)
- 3) Statut szkoły.

II. DEFINICJE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacnianie i uzupełnianie przez działania z zakresu profilaktyki problemów dzieci i młodzieży (art. 1 pkt 3 Ustawy Prawo oświatowe).

Profilaktyka to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równolegle trzy obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- ograniczenie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia;
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia

Wychowanie służy wspieraniu rozwoju wychowanka.

Profilaktyka służy kompensacji niedostatków wychowania.

III. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA PROGRAMU

ZAŁOŻENIE 1. Celem wychowania realizowanego w szkole jest uczeń/wychowanek dojrzały na miarę fazy rozwojowej, w której się znajduje. Dojrzałość osiąga się w czterech sferach: fizycznej, psychicznej (w tym między innymi emocjonalnej i intelektualnej), społecznej oraz duchowej.

ZAŁOŻENIE 2. Cele powyższe osiągnąć są w drodze działań wychowawczych, gdzie „wychowanie” należy rozumieć jako proces wspierania ucznia/wychowanka w rozwoju.

ZAŁOŻENIE 3. Ograniczona skuteczność działań wychowawczych oraz współwystępujące czynniki ryzyka negatywnie oddziałujące na wychowanka sprawiają, że cele wychowawcze są zagrożone lub wręcz niemożliwe do osiągnięcia. Wtedy konieczne staje się podejmowanie działań profilaktycznych, gdzie „profilaktykę” należy rozumieć jako interwencję wzmacniającą, korygującą i uzupełniającą wychowanie.

ZAŁOŻENIE 4. Program zawiera treści i działania wychowawcze kierowane do uczniów oraz treści i działania profilaktyczne określone w oparciu o diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej.

Rodzice (prawni opiekunowie) są pierwszymi i najważniejszymi wychowawcami swoich dzieci. Szkoła Muzyczna wspiera rodziców w wychowaniu. Działalność wychowawcza Szkoły Muzycznej jest procesem jednolitym i spójnym, zintegrowanym z nauczaniem. Działalność ta jest realizowana przez wszystkich nauczycieli. Program Wychowawczy jest spójny ze Statutem Szkoły oraz zestawem programów nauczania.

Rodzice:

1. zapewniają dziecku godne warunki życia i nauki,
2. starają się być autorytetami, doradcami i przewodnikami,
3. wychowują dziecko w duchu szacunku i tolerancji w stosunku do rówieśników i dorosłych,
4. wpajają poszanowanie mienia publicznego, otaczającej przyrody i dóbr kultury,
5. współpracują z nauczycielem w działaniach ukierunkowanych na dobro dziecka,
6. systematycznie kontaktują się z nauczycielami,
7. współorganizują imprezy klasowe i szkolne,
8. aktywnie uczestniczą w rozwiązywaniu problemów szkolnych,
9. kształtują właściwy wizerunek szkoły i nauczyciela,
10. pozytywnie motywują dzieci do nauki.

Nauczyciel:

1. troszczy się o harmonijny rozwój ucznia,
2. stwarza sytuacje, w których uczeń rozwija wszystkie sfery swojej osobowości,
3. rozwija dojrzałość szkolną ucznia,
4. uczy samodzielności i odpowiedzialności,
5. bezwarunkowo akceptuje ucznia jako osobę, natomiast warunkowo jego postępowanie,
6. stara się być autorytetem, doradcą i przewodnikiem,
7. przygotowuje do życia w społeczeństwie,
8. mobilizuje uczniów do nauki, stosując różnorodne formy i metody pracy,
9. wspiera rodziców w procesie wychowania.

IV. MISJA SZKOŁY

Misją szkoły jest tworzenie możliwości pełnego rozwoju uczniów w poszanowaniu ich godności i wolności światopoglądowej oraz przygotowanie do dalszego kształcenia.

Głównym zadaniem szkoły jest poszukiwanie i rozwijanie talentów muzycznych, a także stworzenie sprzyjających warunków rozwoju dzieci wrażliwych na muzykę, emocjonalnie z nią związanych, którzy za sprawą edukacji muzycznej i wychowania przez sztukę staną się w przyszłości jej aktywnymi odbiorcami, ze szczególnym uwzględnieniem muzyki. Szkoła daje podstawy wykształcenia muzycznego przyszłym odtwórcom, twórcom i świadomym odbiorcom sztuki. Naczelną dewizą szkoły jest podporządkowanie wszystkich zasobów, jakimi dysponuje szkoła doskonaleniu uczniów, zarówno poprzez wzrost ich wiedzy i umiejętności, jak i wszechstronny rozwój osobowości. Szkoła wychodzi naprzeciw indywidualnym potrzebom uczniów poprzez rozwój ich zainteresowań i uzdolnień, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów szczególnie uzdolnionych muzycznie. Przygotowuje uczniów do podejmowania kształcenia w szkołach muzycznych II stopnia, współdziała z rodzicami oraz innymi partnerami zewnętrznymi wspierającymi szkołę w jej rozwoju. Niezbędnym składnikiem systemu wychowawczego szkoły jest właściwa komunikacja pomiędzy uczniami i ich rodzicami a nauczycielami oraz dyrekcją szkoły.

V. WZORZEC ABSOLWENTA SZKOŁY

Efekty kształcenia po zakończeniu nauki w szkole muzycznej I stopnia. Uczeń:

1. szanuje dziedzictwo kulturowe swojego i innych narodów;
2. przestrzega zasad kultury, etyki i prawa autorskiego;
3. posiada wiedzę niezbędną do rozwijania gry na instrumencie i do świadomego uczestnictwa w życiu muzycznym;
4. zna i stosuje zasady dotyczące występów publicznych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania i stroju;
5. wykazuje wrażliwość artystyczną w kreatywnym realizowaniu zadań;
6. rozwija pasję muzyczną poprzez podejmowanie inicjatyw artystycznych;
7. publicznie prezentuje swoje dokonania;
8. podczas gry na instrumencie prawidłowo operuje aparatem gry;
9. czyta nuty ze zrozumieniem, potrafi wykonać *a vista* proste utwory muzyczne;
10. wykorzystuje wiedzę ogólnomuzyczną oraz umiejętności niezbędne do zrozumienia i wykonywania utworów;
11. świadomie wykorzystuje słuch muzyczny w działaniach praktycznych;
12. realizuje wskazówki wykonawcze ze zrozumieniem;
13. ocenia jakość wykonywanych zadań;
14. pracuje w zespole pod nadzorem osoby odpowiedzialnej za realizację projektu oraz bierze współodpowiedzialność za efekt tej pracy;
15. integruje się i współpracuje z członkami zespołu;
16. buduje relacje oparte na zaufaniu;
17. wykazuje się w działaniu aktywną postawą;
18. organizuje swoją indywidualną pracę;
19. systematycznie rozwija swoje umiejętności;
20. wykorzystuje technologię informacyjną i komunikacyjną;
21. przewiduje skutki podejmowanych działań;
22. jest przygotowany do kontynuowania nauki;
23. potrafi skutecznie radzić sobie ze stresem, w szczególności z tremą.

a także jest:

24. świadomy swej wartości, twórczy,
25. osiąga swój cel z poszanowaniem potrzeb drugiego człowieka,
26. otwarty, szczery, komunikatywny,
27. tolerancyjny wobec światopoglądu, orientacji politycznych, religijnych i innych,
28. samokrytyczny i ukierunkowany na samodoskonalenie się - zna swoje mocne i słabe strony, i potrafi nad nimi pracować,
29. odpowiedzialny za powierzone obszary działania,
30. zdolny do prawidłowych relacji z innymi ludźmi z uwzględnieniem zasad etycznych i moralnych,
31. obowiązkowy, słowny, konsekwentny,
32. odpowiedzialny za efekty pracy zespołowej,
33. aktywny w działaniach na rzecz klasy, szkoły, środowiska,
34. znający i stosujący w życiu właściwą hierarchię wartości,
35. umiejący przyjąć konsekwencje swoich działań,
36. umiejący zastosować w praktyce wiedzę i umiejętności,
37. umiejący dokonywać właściwych, społecznie akceptowanych wyborów,
38. znający i stosujący normy właściwego zachowania,
39. dążący do osiągnięcia sukcesu.

VI. CELE DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH W SZKOLE

Celem działań wychowawczych jest dążenie do ukształtowania osobowości absolwenta o cechach jak najbardziej zbliżonych do tych, które określa wzorzec absolwenta szkoły muzycznej. Istotny jest wszechstronny rozwój ucznia, ze szczególnym uwzględnieniem zdolności artystycznych. Praca wychowawcza odbywa się w oparciu o realizację obowiązkowego programu zajęć artystycznych, gdzie umuzykalnienie staje się podstawowym środkiem wspomagającym ucznia i jego rodziców w procesie wychowawczym. Poprzez naukę

gry na wybranym instrumencie szkoła uczy wychowanków systematyczności, odpowiedzialności, profesjonalizmu, przewyższania własnych słabości, wrażliwości estetycznej, które przydać się mogą w przyszłości w każdym zawodzie. Szkoła muzyczna uczy dzieci, jak radzić sobie zarówno z sukcesem, jak i niepowodzeniem. Osiągnięciu powyższego celu służą m.in.:

- 1) dostarczanie uczniom i rodzicom informacji na temat warunków zdrowego życia, kształtowanie nawyków dbania o zdrowie,
- 2) otwieranie uczniów na świat muzyki, rozbudzanie i wspieranie ich muzycznych zainteresowań oraz wskazywanie przyjemności, jaką daje czynne i bierne obcowanie z muzyką,
- 3) nauczanie szacunku dla rzetelnej pracy i zdobywania wiedzy,
- 4) kształtowanie potrzeby dalszego uczenia się, doskonalenia i rozwoju,
- 5) wskazywanie dziecku różnych, społecznie akceptowanych sposobów postępowania, dochodzenia do wiedzy, zdobywania umiejętności,
- 6) kształtowanie pożądanych zachowań (punktualność, systematyczne przygotowanie do zajęć, kultura i higiena osobista, aktywność, odpowiedzialność itp.),
- 7) dbanie o rozwój sfery intelektualnej i emocjonalnej,
- 8) pozytywne motywowanie ucznia, kształtowanie poczucia własnej wartości i wiary we własne możliwości,
- 9) kształtowanie postawy szacunku dla indywidualności innych i ich prawa do własnej oceny rzeczywistości,
- 10) wspieranie w dokonywaniu właściwych wyborów moralnych i hierarchizacji wartości,
- 11) kształtowanie w uczniu potrzeby stawiania sobie celów i ukazywanie sposobów/możliwości ich osiągnięcia,
- 12) kształtowanie potrzeby aktywnego uczestnictwa na rzecz kultury, korzystania z jej dorobku, budowanie tożsamości twórcy i odbiorcy kultury,
- 13) budowanie szacunku dla dziedzictwa kulturowego i postaw patriotycznych,
- 14) wychowywanie przez muzykę, rozwijanie samodzielności, kreatywności i wrażliwości,
- 15) kształtowanie odpowiedzialności za słowo,
- 16) uczenie szacunku dla dobra wspólnego i własności prywatnej, przestrzeganie wspólnie ustalonych norm zachowania,
- 17) kształtowanie troski o środowisko naturalne,
- 18) przygotowywanie do zespołowego muzykowania i uczestnictwa w środowiskowych imprezach kulturalnych, pokazywanie wzorca aktywności pozaszkolnej,
- 19) realizowanie podstawy programowej przez wszystkich uczniów, przygotowanie najzdolniejszych do kontynuowania nauki w szkole muzycznej II stopnia,
- 20) inne działania sprzyjające kształtowaniu cech, jakie określa wzorzec absolwenta szkoły.

VII. SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ

Kształtowanie i oddziaływanie na uczniów w procesie wychowawczym i opiekuńczym, stosownie do artystycznego profilu szkoły, odbywa się m.in. poprzez:

- 1) indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami na temat zachowań prozdrowotnych (podczas zajęć gry na instrumencie, zebrań rodziców), wyrabianie prawidłowej postawy podczas ćwiczeń na instrumencie,
- 2) ustalenie reguł zachowania w szkole i konsekwentne egzekwowanie ich przestrzegania,
- 3) ustalanie wspólnego wzorca zachowań ucznia, akceptowanego przez rodziców i nauczyciela,
- 4) zapoznanie z zasadami zachowania się na koncertach (wykonawca, odbiorca),
- 5) docenianie przez nauczycieli i rodziców osiągnięć, sukcesów dziecka - nawet niewielkich postępów, jeśli wskazują one na rozwój i zaangażowanie ucznia,
- 6) uświadamianie wartości, jaką niesie uczestnictwo w koncertach, zachęcanie uczniów do uczęszczania na koncerty
- 7) przygotowanie ucznia do występów publicznych, nauczanie autoprezentacji i radzenia sobie z tremą, kreowanie odpowiedniej postawy na estradzie,

- 8) organizowanie różnorodnych form prezentacji artystycznych, umożliwiających stopniowe osvajanie się ze sceną,
- 9) dobór repertuaru, form muzykowania – w celu rozwijanie zainteresowań artystycznych,
- 10) zwiększanie zainteresowania muzyką poprzez propagowanie literatury muzycznej, nagrań, informacji o wydarzeniach artystycznych i innych godnych uwagi, zawartych m.in. w Internecie,
- 11) rozwijanie umiejętności współpracy w zespole (chór, zespoły instrumentalne i wokalo-instrumentalne),
- 12) organizowanie koncertów w ramach wymiany między szkołami,
- 13) kształtowanie właściwej postawy wobec nauczycieli i innych pracowników szkoły,
- 14) wpajanie szacunku i tolerancji wobec rówieśników,
- 15) zapoznavanie się z sytuacją rodzinną uczniów oraz utrzymywanie systematycznego kontaktu z rodzicami,
- 16) pomoc w umiejętnym organizowaniu czasu pracy w związku z uczęszczaniem młodzieży do dwóch szkół,
- 17) praca na rzecz środowiska lokalnego we współpracy z różnymi instytucjami, aktywizowanie uczniów do uczestnictwa,
- 18) organizowanie artystycznej działalności uczniów (udział w audycjach muzycznych oraz koncertach) na rzecz lokalnego środowiska,
- 19) integrację młodzieży poprzez wspólne spotkania towarzyskie (dyskoteki, bale, ogniska, wycieczki),
- 20) Opieka:
 - a) zapewnienie bezpieczeństwa i opieki uczniom na terenie szkoły, podczas zajęć lekcyjnych i pomiędzy lekcjami, w tym bezpieczeństwa w Internecie,
 - b) opiekę nad uczniami w trakcie wycieczek organizowanych przez szkołę poprzez wyznaczonych nauczycieli oraz, za zgodą dyrektora, innych osób dorosłych, w szczególności rodziców (obowiązki opiekunów podczas wycieczek szkolnych określają odrębne przepisy),
 - c) respektowanie obowiązujących w szkole ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny,
 - d) profilaktyka w zakresie ryzyka uzależnień i przeciwdziałanie przemocy.

VIII. EWALUACJA PROGRAMU WYCHOWAWCZEGO SZKOŁY

Ewaluację programu dokonuje się w oparciu o diagnozę zasobów szkoły oraz obszarów problemowych i pojawiających zagrożeń. Informacje pozyskiwane są poprzez:

1. obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
2. analizę dokumentacji szkolnej,
3. przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli,
4. rozmowy z rodzicami,
5. wymianę spostrzeżeń w zespołach nauczycieli,
6. analizy przypadków.

IX. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ W ROKU SZKOLNYM 2022/2023

Oprócz zadań wykonywanych w sposób ciągły przez nauczycieli podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych (patrz: pkt VI i VII programu), przeprowadza się także bieżącą analizę informacji pozyskanych w formie działań opisanych w pkt. VIII programu, w oparciu o którą określa się zadania do realizacji na dany rok szkolny.

W wyniku analizy sformułowano następujące wnioski:

1. Należy propagować dziennik elektroniczny jako narzędzie usprawniające komunikację pomiędzy szkołą a rodzicami i uczniami.
2. Z uwagi na brak lub niewystarczającą wiedzę niektórych rodziców na temat obowiązków, obciążeń ucznia oraz ew. problemów związanych z edukacją w szkole muzycznej, wskazane jest budowanie większej świadomości w tym zakresie, również na etapie ubiegania się o przyjęcie dziecka do szkoły.

3. W związku z uruchomieniem klasy skrzypiec od września 2020 propagować informację na ten temat wśród rodziców, uczniów i lokalnej społeczności w celu rozwoju i zapewnienia ciągłości funkcjonowania klasy.
4. Propagowanie informacji dotyczących zagrożenia epidemicznego oraz w zakresie procedur i ograniczeń obowiązujących na terenie szkoły.
5. Opieka psychologiczno-pedagogiczna przed i podczas występów artystycznych uczniów.

W oparciu o powyższe wnioski, a także zalecenia organu nadzorującego, w roku szkolnym 2022/2023 przewidziano do realizacji:

ZADANIE	FORMA REALIZACJI	TERMIN	Realizujący
Propagowanie e-dziennika jako głównej formy bieżącej komunikacji pomiędzy szkołą/nauczycielem a rodzicami/opiekunami uczniów	Przekazywanie ważnych informacji, np.: 1. Zapoznanie z wymogami edukacyjnymi. 2. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana oceny końcowo rocznej. 3. Konsekwencje uzyskania oceny dopuszczającej. 4. Zasady usprawiedliwiania nieobecności dziecka. 5. Sposoby sprawdzania osiągnięć. 6. Informowanie o przewidywanych ocenach śródrocznych, końcowo rocznych. 7. Informacje o zebraniach z rodzicami, itp.	od września	dyrektor nauczyciele
Budowanie świadomości rodziców uczniów i kandydatów na uczniów nt. specyfiki nauki w szkole muzycznej i wynikających z tego korzyści, obowiązków oraz problemów.	Rozpropagowanie wśród rodziców (w szczególności klas pierwszych) i utrzymanie na stronie www szkoły: 1. <i>Poradnika dla rodziców dzieci rozpoczynających naukę w szkołach muzycznych</i> (Dylewski, Mirkiewicz – CENSA 2014) 2. Informacji o Szkolnej Poradni Psycholog-Pedag. CEA działającej w Lublinie	rok szkolny	dyrektor nauczyciele
Edukowanie uczniów i rodziców w zakresie ogólnie przyjętych zwyczajów i zasad zachowania się podczas koncertów (słuchacz, wykonawca; rodzaje koncertów – m. klasyczna, rozrywkowa, jazz)	1. Udostępnienie informacji o obowiązujących zasadach dla uczniów i rodziców w holu przed salą koncertową. Przekazywanie informacji uczniom na zajęciach grupowych (rytmika – kl.I-III.6, audycje muzyczne – pozostałe klasy,) 2. Kierowanie uwagi uczniów na właściwy dobór ubioru przed i podczas koncertów, egzaminów 3. Przekazanie informacji na zebraniu rodziców o przyjętych zachowaniach podczas koncertów (w tym opieka nad małymi dziećmi, wchodzenie i wychodzenie z sali podczas koncertu, korzystanie z tel. komórkowych)	od września	dyrektor, nauczyciele
Edukowanie uczniów i rodziców nt. zagrożeń, pożądanych zachowań oraz obowiązujących procedur w związku z zagrożeniem epidemicznym.	1. Przekazanie informacji podczas rozpoczęcia roku 2. Zamieszczenie informacji na stronie internetowej oraz w widocznych miejscach na terenie budynku szkoły. 3. Przekazywanie bieżących ogłoszeń rodzicom za pośrednictwem e-dziennika oraz w kontaktach telefonicznych, mailowych lub osobistych. 4. Edukowanie na ten temat uczniów podczas pracy dydaktycznej.	od września	dyrektor, nauczyciele

Prewencja depresji i działań autodestrukcyjnych wśród uczniów szkół artystycznych.	1. zapewnianie dzieciom poczucia bezpieczeństwa 2. budowanie u uczniów pewności siebie i wiary w swoje możliwości 3. uczenie dzieci prawidłowych relacji z otoczeniem 4. wspomaganie w rozwoju ważnych umiejętności społecznych: asertywności, wyrażania emocji i własnych potrzeb, umiejętności mediacji i negocjacji. 5. realizacja materiału nauczania z zachowaniem troski o zdrowie psychiczne i fizyczne uczniów w kontekście skutków zdalnego nauczania	od września	nauczyciele
Ochrona dzieci i młodzieży w sieci.	1. uświadomienie rodzicom ich decydującej roli w zakresie kontroli nad sposobami korzystania przez dziecko z Internetu; 2. zapoznanie rodziców ze sposobami kontrolowania i ograniczania dostępu dziecka do wybranych, niepożądanych treści; 3. bieżąca współpraca z Inspektorem RODO; 4. promowanie wśród rodziców kampanii Ministerstwa Cyfryzacji i NASK „Nie zagub dziecka w sieci” (www.gov.pl/niezagubdzieckawsieci)	od września	dyrektor, nauczyciele
Profilaktyka ryzyka uzależnień od środków psychotropowych, narkotyków, dopalaczy, alkoholu i nikotyny oraz przeciwdziałanie przemocy,	1. obserwacja zachowań uczniów 2. zapoznanie nauczycieli z poradnikiem MEN „Bezpieczna szkoła” oraz podejmowanie wskazanych w poradniku działań w sytuacjach zagrożeń 3. inne formy szkolenia pracowników w zakresie profilaktyki uzależnień/przeciwdziałania przemocy	od września	dyrektor, nauczyciele
Otoczyć opieką psychologiczno-pedagogiczną każdego ucznia przed i podczas występów artystycznych.	1. Budowanie poczucia własnej wartości ucznia 2. Umiejętność radzenia sobie ze stresem – treścią - szukanie konstruktywnych rozwiązań 3. Wzmocnienie zdolności adaptacyjnych 4. Budowanie poczucia bezpieczeństwa	od września	dyrektor, nauczyciele